

NVE

nve@nve.no

(kopi til saksbehandler Malin Solheim Høstmark)

Bergen, 29. januar 2026

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Søknad om nedlegging av *dam Storevatnet* Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til søknad fra Bergen kommune v/ Bergen Vann om nedleggelse av *dam Storevatnet* (NVEs saksnummer 202423207), og til epost (12. januar) fra saksbehandler Malin Solheim Høstmark i NVE om at vi kunne sende inn et høringsinnspill selv om sakens høringsfrist er utløpt – så sant saken ikke var ferdigbehandlet ved mottak av høringsinnspillet.

NVE kan ved denne type søknader stille krav om *avbøtende tiltak*, og det er dette som temaet i denne høringsuttalelsen.

Storevatnet ligger i et svært populært turområde, der anslått tall for besøkende i 2019 var på ca. 330 000 personer¹. Vannet var før nedtappingen et svært viktig landskapselement i et svært viktig friluftslivsområde for Bergens befolkning. Storevatnet ble også flittig brukt som badevann i sommerhalvåret.

Av sikkerhetsmessige årsaker ble Storevatnet tappet ned vinteren 2023, og har nå vært nedtappet i omtrent tre år. Det meste av det nedtappede området er fortsatt (etter tre vekstsesonger) bart fjell helt uten jord/vekstsubstrat. Både dette faktum, og at vannspeilet nå (kote 367) ligger 5 meter lavere enn før (kote 372), gjør at området har mistet sin verdi for friluftslivet. Den allmenne opplevelsen av området er i dag noe helt annet enn den var tidligere². Nedsenkningen har medført at vanddekket areal i dag er kun ca. 43 prosent av hva det var før nedtappingen (figur 1).

¹ Se side 2 i denne uttalelsen fra FNF (okt. 2022): https://fnf-nett.no/hordaland/wp-content/uploads/sites/19/2022/10/Uttalelse-til-Dam-Storevatnet_FNF-Hordaland_171022.pdf

² Leserbrev i BT (okt. 2025): <https://www.bt.no/btmeninger/debatt/i/OoG1Gl/gruppe-i-sandviken-om-storevatnet-og-nedtapping-trist-syn>

Figur 1. Flyfoto fra våren 2023. Vann-arealet utgjør i dag bare ca. 43 prosent av arealet før nedtappingen. Dam Storevatnet (hoveddemningen) ses i nordvestre del av Storevatnet. Foto: Statens kartverk / Norgeskart.no.

Med tanke på dagens triste situasjon, mener vi at NVE må stille krav om avbøtende tiltak hvis søknaden om nedleggelse av *dam Storevatnet* skal godkjennes – dette siden Storevatnet, før nedtappingen, var et svært viktig friluftslivsområde for svært mange mennesker. Vi snakker her om et område som i sum har en helt udiskutabel verdi for folkehelsen – noe som også er av samfunnsøkonomisk betydning.

Avbøtende tiltak må legge opp til at vannspeilet kommer høyere opp enn det som er situasjonen i dag. I dag er det nemlig slik at et tapperør øst for Dam storevatnet (figur 2) sørger for at vannnivået er omtrent 1 meter lavere enn det som må regnes som naturlig vann-nivå for Storevatnet – dvs. vann-nivå uten tapperør. Som vist i figur 1 ligger åpningen av tapperøret ca. 20 meter fra hoveddemningen, der disse 20 meterne da utgjør en høydeforskjell på omtrent 1 meter. Tapperøret ligger for øvrig i en liten, steinsatt grøft.

Ved å heve tapperørets åpning med ca. 1 meter trenger heller ikke deler av *dam Storevatnet* (demningen; figur 3) å rives. Utløpet (gjennom tapperøret) vil da drenere til Smådiket (gjennom rør på hele strekningen), som ligger ca. 250 meter nordvest for Storevatnet, slik det også har gjort de siste tre årene. Det vil fortsatt være en innløpsbekk til Storevatnet der ørret kan gyte – hvis det da fortsatt er ørret i vannet. Utløpsbekken har for øvrig vært tørrlagt like lenge som Storevatnet har vært nedtappet, så den økologiske betydningen av utløpsbekken må ikke overdrives i denne saken.

Hvorvidt NVE eller Bergen kommune (Bergen Vann) skal avgjøre om utløpet skal gå via tapperøret eller via delvis revet demning, skal ikke vi legge oss oppi. **Hovedpoenget vårt er at vann-nivået må opp til minst naturlig nivå (altså 1 meter opp fra dagens situasjon), og ikke hvordan dette løses teknisk.** Så får det bli opptil NVE eller Bergen kommune å avgjøre hva som er den mest rasjonelle måten å oppnå naturlig vann-nivå. For oss fremstår det imidlertid mest rasjonelt å la dagens flotte demning, som også er et viktig kulturminne, få stå, og da la utløpet gå via røret til Smådiket. Det er ingen tegn på at stein har rast fra demningen – altså ingen ytre tegn på ustabilitet. Og stien videre opp i Byfjellene går jo også over dagens demning.

Figur 2. Tapperøret (markert med oransje) ligger omtrent 20 meter fra demningen (dam Storevatnet), og ca. 1 meter lavere enn demningens laveste punkt. Foto: Statens kartverk / Norgeskart.no.

Figur 3. Demningen (dam Storevatnet) er et flott kulturminne, og viser ingen ytre tegn på ustabilitet, altså at det skal være noe problem å la stien gå oppå demningen (slik den gjør i dag). Bilde tatt i januar 2026. Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.

Vann-nivået kan *i tillegg* trolig ligge minst 30 cm over laveste punkt på demningen (altså minst 30 cm over naturlig vann-nivå), uten at dette vil medføre noen sikkerhetstrussel – dvs. at oppdemt vannvolum da vil være innenfor konsekvensklasse 0 i damsikkerhetsforskriften, med et oppdemt vannvolum <10 000 m³ (jf. § 4-1 i damsikkerhetsforskriften). Demningen i søndre ende av Storevatnet (dam Storevatnet sør) er for øvrig plassert i konsekvensklasse 1, men denne demningens fot ligger omtrent på kote 371 – og vil derfor ikke være i bruk så lenge dam Storevatnet holder seg innenfor konsekvensklasse 0.

Av hensyn til de store landskaps- og friluftslivsverdiene i området mener vi at det er rimelig at NVE pålegger Bergen kommune at vann-nivået skal ligge *så høyt som mulig innenfor konsekvensklasse 0* – da som et avbøtende tiltak for de store landskaps- og friluftslivsverdiene i området. De «ekstra» 30 cm (eller hva nøyaktig høyde viser seg å være) vil trolig medføre en betydelig økning i vann-areal, sammenlignet både med naturlig vann-nivå og med dagens begredelige situasjon (figur 4).

Et slikt krav kan – igjen – enten løses ved å heve tapperøret ytterligere (enkleste og rimeligste måten), eller ved å rive deler av demningen (dam Storevatnet), men der man da støper en ny terskel i høyde med at vann-nivået heves noe i forhold til naturlig vann-nivå (en slik terskel ble f.eks. laget i den gamle demningen like ovenfor Sandviken sykehus for noen år tilbake).

Figur 4. Anslått vann-areal i Storevatnet dersom vann-nivået står omtrent 30 cm opp på hoveddemningen (dam Storevatnet) er markert med oransje. Foto: Statens kartverk / Norgeskart.no.

Figur 5. Dette bildet fra januar 2026 viser omtrent naturlig vann-nivå (øverste del av is). Den øverste del av isen skyldes at tapperøret var ute av drift i desember 2025, og det tok noen uker å tappe vannet ned igjen. Rørinntaket (og vannstanden i januar 2026) er markert med oransje. Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.

Vi mener også at det er viktig at Bergen kommune gis en konkret tidsfrist for å imøtekomme de avbøtende tiltakene. Det har nå «allerede» gått omtrent tre år siden vannet ble nedtappet, og svært mange bergensere er skuffet over dagens situasjon. Her er det viktig å få med at Bergen Vann i november sendte sitt fagnotat – med tilrådning for videre tiltak for Storevatnet – til Byrådsavdeling for byutvikling (se vedlegg). Bergen Vann anbefaler der, som primært standpunkt, *ikke* bygging av en ny demning. Dette spørsmålet skal imidlertid avgjøres politisk av bystyret, og det vil naturlig nok ta noe tid før det blir fattet vedtak i den saken. Det er også verdt å nevne at man kan se for seg at det politiske flertallet vil ønske en mindre, ny demning enn det «middelalternativet» som er utredet i fagnotatet (det blir jo en kost/nytte-avveining). Som nevnt, så skal det ikke høye demningen til for å øke vann-arealet betydelig. Men dette er naturligvis et politisk spørsmål, som blir avgjort *etter* at NVE har kommet med sitt vedtak om nedleggelse av eksisterende *dam Storevatnet*.

Vi håper med dette at vi har illustrert tydelig at en vannnivå-økning opp til maksimalt nivå for konsekvensklasse 0 (for *dam Storevatnet*) vil ha svært mye for seg – særlig for landskaps- og friluftslivsverdiene i området.

På side 6–10 tar vi med noen flere bilder fra Storevatnet (fra perioden august 2022 til januar 2026). Bildene er tatt av undertegnede.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og frilftsorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftinteressene. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Haugesund Turistforening, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 54 000 medlemmer.

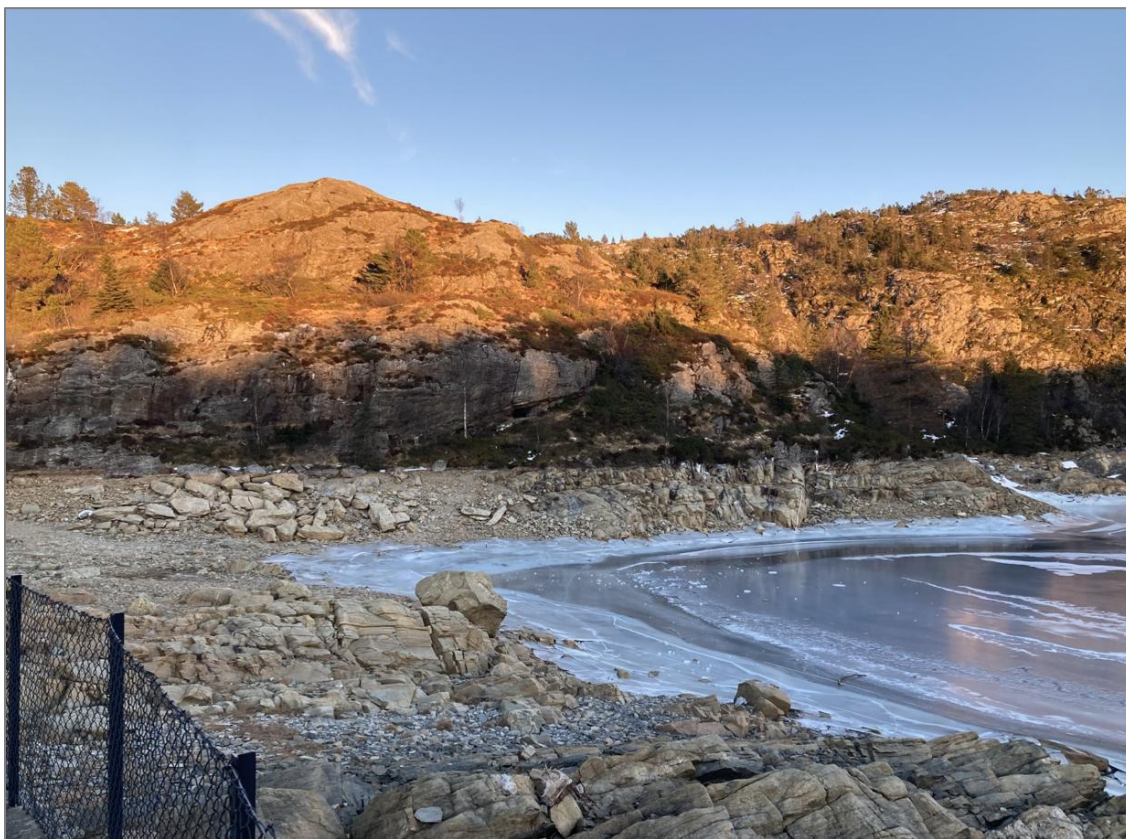
Bilder fra Storevatnet

Bilde fra juni 2023. Her ses også utløpsrøret nede til venstre i bildet.

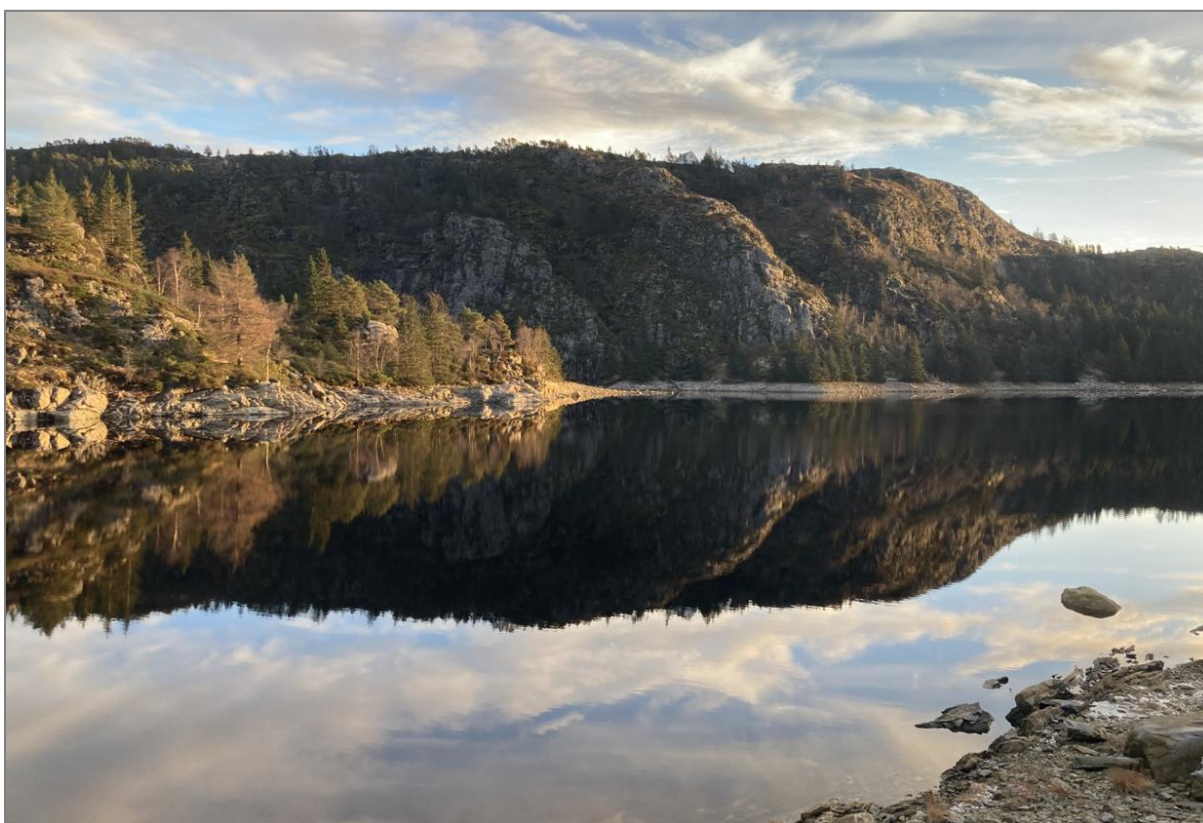
Bilde fra mai 2025. Her ses hele dam Storevatnet (demningen). Mudderflatene, der det gror vegetasjon, er små i forhold til de områdene der det bare er stein.

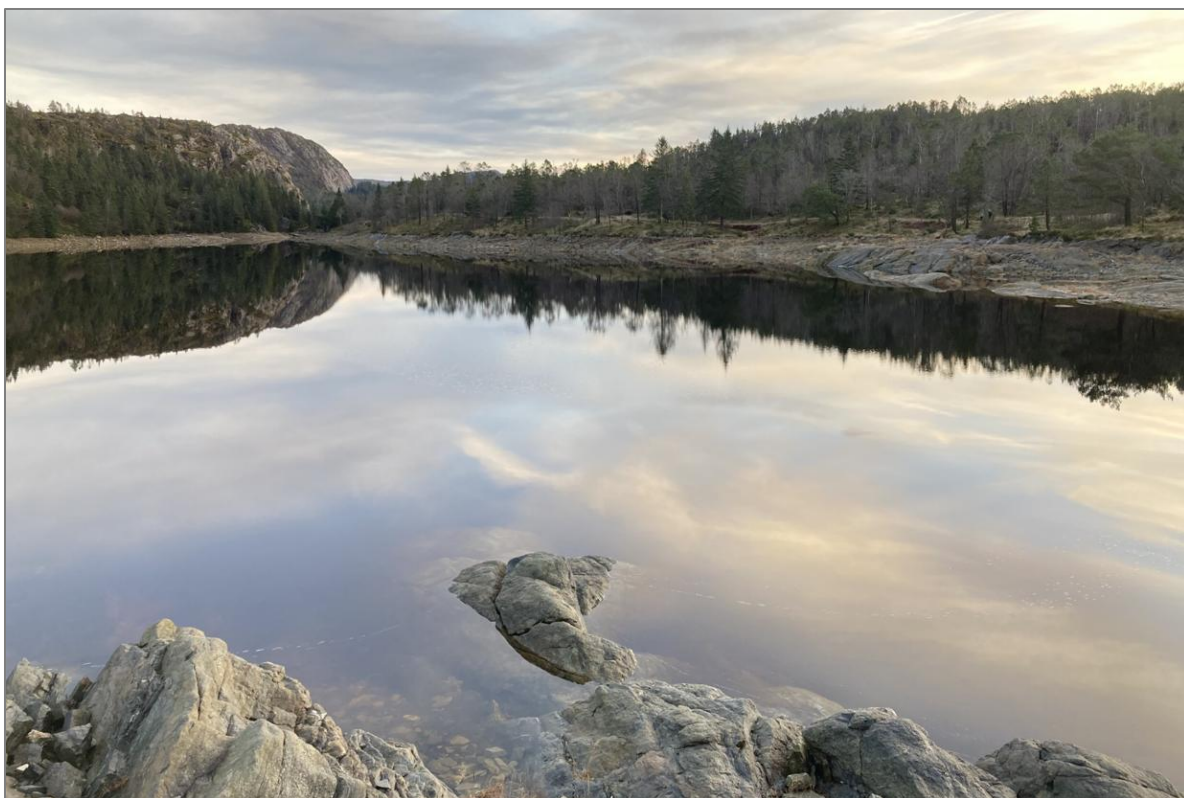
Bilde fra januar 2026. Altså omtrent tre år etter nedtappingen.

Bilde fra 23. desember 2025. Vannstanden var da omtrent 3 meter høyere enn nedtappet nivå, og det tok flere uker å tappe vannet helt ned igjen. Det var ingen tegn til lekkasje gjennom demningen, selv om den nå har stått tørr lenge.

Også fra 23. desember 2025.

Bilde fra 21. desember 2025. Bildet viser at et middelalternativ (jf. Bergen Vanns fagnotat) vil øke områdets friluftslivskvaliteter betydelig, sammenlignet med dagens situasjon.

Bilde fra oktober 2023 – den siste høsten med oppdemmet vann.

Bilde fra september 2023. Storevatnet var da et yndet friluftslivsområde. Ulriken i bakgrunnen.